

Literatura Opavska
v letech 1990–2023

Libor Martinek

Libor Martinek

**Literatura Opavska
v letech 1990–2023**

ISBN 978-80-88463-59-7 (pdf)
ISBN 978-80-88463-60-3 (ePub)
ISBN 978-80-88463-61-0 (mobi)

Obsah

Abstrakt	5
Úvodem	8
1. Křesťansko-humanisticky orientovaná literární tvorba.....	10
2. Básniřky a prozaičky z Opavska	16
2.1 Osobnost a tvorba Ireny Šťastné	21
2.2. Prozaička a badatelka Eva Tvrdá	49
2.3 Autorky píšící v hlučínském nářečí.....	52
3. Básníci, prozaici a dramatici z Opavska a tzv. Prajzské republiky	55
3.1 Odraz česko-německých vztahů v literatuře Opavska	64
3.1.1 Josef Urban – cestovatel (dobrodruh), spisovatel, scénárista a filmař	67
4. K literárnímu životu na začátku nového milénia	75
4.1 Autoři částečně spojení s nakladatelstvím Perplex	77
4.1.1 Spisovatel, cestovatel a lingvista Miroslav Černý	80
5. Literární současnost.....	103
5.1 Básník mladší střední generace Ondřej Hložek	104
Shrnutí	130
LITERATURA.....	131
SUMMARY	147
Z lektorských posudků (<i>Vladimír Novotný, Martin Pilarř</i>)	148

Abstrakt

Případová studie *Literatura Opavska v letech 1990–2023* spadá do oblasti nového (kulturního) regionalismu¹ (a jeho projevů ve sféře literatury, především beletrie – krásné literatury). Ačkoli sledujeme literaturu v oblasti Opavska,² není možné text chápat ani jako mapování vysloveně regionální literatury, která je v současnosti rozuměna jako forma rozvoje národní literatury, jež je obohacena o regionální zkušenost. Regionální hodnotu nelze přisuzovat autorům, kteří v určitém kraji pouze žili nebo z něj pocházeli, ale postrádali elementární umělecký talent. V této souvislosti literární historiografie zmiňuje fakt, že hranice mezi celonárodní a regionální literaturou není dána tematicky nebo geograficky, ale uměleckou hodnotou, která oslovuje univerzálního čtenáře.

Nezkoumáme zásadně ani regionální tradice, i když na některé její prvky upozorňujeme, neboť spojitost mechanismů vnímání a působení literárních tradic s fikčními světy literárních děl a jejich topikou jsou zcela průkazné. Literární tradici nepovažujeme za jedinou vyšší významovou entitu, která spojuje různé subjekty literárního systému a vede k určitému vytváření a v zásadě podobnému chápání dobových paradigmat. Další významnou entitou mohou být totiž znaky napomáhající sebeidentifikaci regionální společnosti. Museli jsme si proto v úvodu naší práce položit zásadní otázku, kdy se z literárněvědného hlediska regionální topografie mění v estetickou topologii, jinak řečeno: v soustavu hodnot? Bylo třeba vyřešit vztah mezi topografií a topologií, vždyť mnohé ze spisovatelů, které v práci uvádíme, za regionální spisovatele vůbec považovat nelze a jejich zařazení je dáno rámcem výzkumu – jsou spisovatelé, kteří se v regionu narodili a pak žili, případně žili a pak se odstěhovali, nebo nenarodili, nevyrůstali v něm, ale přistěhovali se do něj, žijí v něm trvale či po určitou dobu a jejich dílo topologické prvky buď obsahuje, a to natolik významně, že stojí o nich přemýšlet, nebo vůbec ne. Existují rovněž dystopické žánry fantastiky, v nichž bychom nějakou vazbu k regionu marně hledali, neboť jde o zcela jiné sémiotické vesmíry s vlastní topikou a tak bychom mohli pokračovat.

Naše práce není ani klasickou literárněvědnou (literárněhistorickou, literárněkritickou) studií, jelikož je první syntézou literárního dění v regionu, a to během zásadně krátkého úseku let 1990 až 2023. Nicméně taková literárněhistorická syntéza bude jistě potřebná a po sběru

¹ Nezabýváme se projevy ekonomického regionalismu nebo regionalismy jiného typu. Pečlivě a pozorně sledujeme projevy nového regionalismu v literárních výzkumech v Polsku, která jsou věnována vztahům mezi centrem a periferiemi, otázkám identity, podobám přítomnosti historie a paměti v regionální literatuře. Řešitelé takových projektů použili moderní metodiky a nové „jazyky“ pro popis regionální literatury, sáhli po orientacích vznikajících v rámci tzv. prostorového a kulturního obratu teorie literatury. Hlavním výsledkem prováděných výzkumů je rekonfigurace oblasti regionální literární vědy, včetně změny perspektiv, metod a výzkumných nástrojů. Dosáhlo se zvýšení znalostí o regionální tvořivosti a regionálních jevech v literatuře a lepší znalosti literatury obecně, nově viděné ve světle části literárněvědné vědy, jakou je regionalistka. Dodatečným efektem je připravení půdy pro integrovaný interdisciplinární a transdisciplinární výzkum, včetně regionální komparatistiky jako oboru integrujícího tento výzkum do oblasti literární vědy, otevření nových výzkumných obzorů důležitých nejen ve vědecké, ale i společenské dimenzi, protože výzkumná oblast regionalismu se ukázala jako oblast zaměřená na klíčové současné problémy, jako je vztah globálního a lokálního, migrace, multi- a transkulturalismu, široce chápaného pohraničí atd. Srov.: „Regionalizm w badaniach literackich: tradycja i nowe orientacje“ – podsumowanie projektu [https://biuletynpolonistyczny.pl/media/projects/files/2017/5/Nowy_regionalizm_w_badaniach_literackich.pdf; 16. 7. 2023]. Dlužno dodat, že rovněž autor této práce spolupracuje s řešiteli tohoto projektu nebo významnými polskými regionalisty („významný regionalista“ alespoň v polském literárněvědném diskursu není žádný protimluv, když se na regionalistická bádání nesnižují žádné parametry hodnocení ve srovnání s jevy celonárodními, což ostatně platí mj. i pro slovenský teoretický diskurs, jemuž vědíme za nové přístupy v metodologii výzkumu), mj. s prof. Zbigniewem Chojnowským z Olštiny, dr. Karolinou Pospiszil z Katovic atp.

² Opavskem zde primárně rozumíme politický okres Opava. Reflektujeme zde také autory, kteří v regionu nějakou dobu působili, zanechali zde výraznou literární stopu a mnohdy se k němu ve své tvorbě tak či onak vraceli nebo stále vracejí.

dat, a to nejen historiografických, mj. literárního života³ a aktivit spjatých s lokalitou Opavska,⁴ ale také komunikačně-recepčních (mj. literární kritika jako první instance recepce), které poslouží k lepší axiologické orientaci v materiálu výzkumu, bude možné v tématu pokračovat na vyšší úrovni syntézy.

Nás jako badatele přitahuje k regionální tvorbě snaha objasnit dosud málo známá fakta, úsilí přispět k řešení obecnějšího problému místního ukotvení literatury, úlohy společenských (historických, politických) podmínek kulturní lokality, které často determinovaly a stále určují estetické cítění spisovatelů, nakladatelů, čtenářů, badatelů a aktuální kritiky.

Nepovažujeme tedy za regionální všechno, co v dané oblasti jako literatura vzniklo a vzniká a je nějakým způsobem distribuováno. Neřadíme v žádném případě mezi místní spisovatele každého, kdo v námi zkoumané lokalitě žil a své sepětí s místem v textech tematizoval. (A nečinili jsme tak nikdy, což podtrhujeme, navzdory různým rádooby kritikům, kteří se s našimi dosavadními výzkumy ani neseznámili, maximálně s jejími tituly na internetu, dokonce ignorovali naši zásadní práci k teorii regionalismu, regionalistiky a regionálních literatur, tedy monografii *Region, regionalismus a regionální literatura*, Opava: Slezská univerzita, 2007.) Literaturu chápeme zcela a výhradně z hlediska zvláštní povahy umělecké výpovědi, tedy estetického hodnocení světa, které nelze redukovat podle sociologických vzorců nebo *ad hoc* pro účely jedině účelové a k tomu účelu zpracované výstavy v literárním muzeu s katalogem jakýchsi neúplných komentářů (nemáme zde na mysli nic konkrétního, ani výstavu, ani publikaci, je to míněno veskrze obecně).

Naše přítomná práce (jako případová studie) v podobě e-knihy je svým žánrovým zaměřením recepčně nenáročným literárním kompendiem, které může vhodným způsobem posloužit zájemcům o tuto oblast Slezska a severní Moravy, a to jak uvnitř (školy instituce, organizace atp.), tak vně (redakce časopisů, nakladatelství a další jednotky literárního provozu) a také je svědectvím toho, že literární život v regionu se rozvíjí (bez zvláštního ohledu na skutečnost jeho postavení na periferii) poměrně zajímavým a dynamickým způsobem (také díky kulturním a vzdělávacím institucím). Jde o doklad teze, že z hlediska vztahu centrum – periferie může obohacovat střed a jeho kulturu také region a jeho písemnictví o některé významné podněty, ale i hodnoty.

Zároveň by tato práce měla posloužit jako bariéra proti zbytečné předsudečnosti, ostatně často ani nevycházející z centra, ale z jistého, poměrně blízkého, avšak z hlediska tradic a hodnot zcela jinak utvářeného regionu, stále však situovaného v prostoru severní Moravy a Slezska.

Pokud jde o strukturu naší práce, ta velmi přirozeně vyplynula z mnohaletého výzkumu lokálního písemnictví Opavska⁵ (i mimo něj v různých typech nadregionálních i

³ „Literární život“ tvoří vztah mezi estetickým vyvážením a přeskupováním mimoestetických významů a institucionálním – hospodářským, právním, organizačním – distribuováním a propagováním významů vázaných na literární díla.“ Ano, „teprve se zřetelem k této povaze literárního života si otevíráme cestu i k pochopení literárních regionů“ (Poslední, Petr. *Měřítka souvislostí. Česká a polská literární kultura po roce 1945*. Praha: Euroslavica, 2000, s. 120).

⁴ Pochopitelně i s přesahy, kde to materiál vyžaduje jak v národní literatuře, včetně specifických komunikačních okruhů, jako jsou česko-německé, česko-německo-židovské relace, tak v nadnárodních vztazích, reprezentovaných mj. česko-polskými vazbami, přičemž nelze zapomínat i na další oblasti širě chápané komparatistiky, mj. na vztahy mezi uměními – mezi literaturou a výtvarným uměním, literaturou a hudbou.

⁵ Martinek, Libor. Hodnoty, které trvají. Poznámky k literární tradici Opavska. In: *Literatura určená k likvidaci II*. (Sborník příspěvků z konference pořádané v Brně 8. – 9. 11. 2004.) Red. Vlastimil Válek. Brno: Obec spisovatelů, 2006, s. 91–100; Současná literatura Opavska psaná ženami, *Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy*, 2012, č. 1, s. 31–35; s Petrem Hanouskem: „Slezské slunko“. Literatura na Opavsku v letech 1990–2003. In: *Studia i szkice slawistyczne*, sv. 6. Opole: Uniwersytet Opolski, 2005, s. 107–124; „Slezské slunko“. Literatura na ziemi opawskiej 1990–2003. In: *Almanach Prowincjonalny*, 2005, č. 2, 1. část. Přel. Jacek Molęda. Racibórz: Raciborskie Centrum Kultury, s. 125–129.

transhraničních přesahů), dokonce dílčího přispění jejího autora v rámci literárního života a literární komunikace,⁶ ale i vědecko-pedagogického působení. Kombinuje literárněhistorický přístup (tradice, generace, gender, literární skupiny nebo – v našem případě – spíše volná sdružení autorů, například kolem nakladatelství nebo kulturní organizace či instituce) s pojetím literárněkritickým (recepčním, interpretačním, axiologickým). Snažili jsme se o čtivost a přehlednost tohoto kompendia, jež je pojato tak, aby vyhovovalo širokým vrstvám čtenářů.

⁶ Přednášky „Současná literární scéna Opavska“ pro Univerzitu třetího věku na Slezské univerzitě v Opavě, 22. 10. 2009; „Literatura na Opavsku v letech 1990–2010“ pro knihovníky města Opavy v Knihovně P. Bezručě v Opavě dne 30. 3. 2011; „Mladí autoři Opavska“, Městská knihovna Vítkov, 19. 4. 2012; „Společné opavsko-ratibořské literární workshopy“ na konferenci „Ludzie na granicy. Społeczne, handlowe, kulturalne, sportowe i turystyczne kontakty“, Ratiboř – Opava, 27. 6. 2014; „Současná literatura Opavska“, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, 21. 6. 2023.

Úvodem

Umělecké dílo je reflexí na určitý podnět, k nimž může patřit i „duch místa“ nebo jinak řečeno *genius loci*. Uměleckému dílu, zejména pak literárnímu, v případě, že je reflexí konkrétního klimatu, místa důvěrně známého příjemci, hrozí nebezpečí zkultovnění. V Opavě a na Opavsku jde po dlouhou dobu o kult Petra Bezruče (vl. jm. Vladimír Vašek; 15. 9. 1867 Opava – 17. 2. 1958 Olomouc), s nímž je spojeno jeho umělecké gesto – sbírka veršů *Slezské písně* či jeho slezské bardství. Dílo – kult se stává pomníkem, literárním artefaktem, neměnnou hmotnou věcí, řečeno slovy Jana Mukařovského. Bezručův odkaz je v 90. letech 20. století znovuožívován v diskusích týkajících se autorství *Slezských písní*, ale sledujeme i jeho aktualizaci ve folkově strážných písních (Jaromíra Nohavici, Ditty Pfefferové) nebo formou recesistní karikatury (v happeningu Aleše Koudely a Jiřího Siostrzonka „Úloha větru v díle Petra Bezruče“). Připomenout můžeme antologii k významnému výročí Petra Bezruče: *Jako v nebi, tak i na zemi / Petr Bezruč 1867–2017 / antologie k 150. výročí narození* (Opava, 2017). Ta ovšem je laděna do oslavného hávu, postmoderní ironii a kácení model abys pohledal (neřeší se zde ani autorství *Slezských písní*, když diskuse na to téma odezněla s úmrtím ostravského spisovatele a publicisty Jana Drozda, jenž ji znovu vyprovokoval). Nicméně je sympatické, že sborník zahrnuje jen novější práce a starší (à la Drahomír Šajtar nebo Jiří Urbanec) neobsahuje.⁷

Není u nás jistě málo měst a míst, která inspirují a koncentrují umělecké zájmy. Patří k nim i Opava a její okolí – Opavsko⁸? Zpětný pohled na literaturu od počátku 90. let minulého století do současnosti ukáže, že zde k jistému uměleckému pohybu došlo. Ptejme se, zdali byl tento pohyb výrazný, jaká byla jeho dynamika v dané periodě literárněhistorického vývoje a kým byl vytvářen.

Zdejší umělecké dění je širší veřejností vnímáno především díky kulturnímu festivalu Bezručova Opava, který má dlouholetou tradici a koná se obvykle v měsíci září. Posléze zásluhou multikulturního festivalu Další břehy, jenž bývá plánován každoročně na měsíc duben a v roce 2023 proběhl jeho dvacátý ročník. Nověji je organizován multižánrový festival studentů Slezské univerzity v Opavě s názvem Na cestě (v r. 2022 to byl 16. ročník),⁹ jenž je zaměřen na divadlo a workshopy, ale v programu nechybí ani autorská čtení (vesměs je plánován na měsíc listopad). Kromě toho se konají autorská čtení se zajímavými hosty ze světa literatury v rámci programu klubů Obecního domu v Opavě nebo některých opavských jazzových a alternativních hudebních scén (například U Evžena, v opavských kinosálech či jinde), například Básnické hlasy nebo nověji Na posedu, organizátorem mnoha setkání byl básník Ondřej Hložek (dříve ve spolupráci s literárním vědcem a básníkem dr. Jakubem Chrobákem). Můžeme zmínit aktivity autorů kolem nakladatelství Perplex, kteří čtou poměrně často mimo region. Perplex také několik let organizoval v Opavě autorská čtení pod názvem Básnický maraton.¹⁰ Literatuře se ve městě dařilo rovněž v období, kdy dramaturgem Obecního domu v Opavě byl básník, zpěvák a performer Jan Kunze.

Nejsou to však jediné aktivity na Opavsku zahrnující obsahující prezentaci literatury.

⁷ Chrobák, Jakub. Jako v nebi, tak i na zemi. Slezský hold Petru Bezručovi prokazuje, že odkaz básníka je dosud živý, *Ostravan. cz*, 17. 10. 2017. [https://www.ostravan.cz/43478/jako-v-nebi-tak-i-na-zemi-slezsky-hold-petru-bezrucovi-prokazuje-ze-odkaz-basnika-je-dosud-zivy/; 8. 9. 2023].

⁸ Opavsko chápeme tradičně ve smyslu politického okresu Opava.

⁹ Festival Na cestě je pořádán již od roku 2007 a vznikl jako dobrovolná aktivita z iniciativy studentů oboru Kulturní dramaturgie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity Opava. Ti jsou také hlavními organizátory projektu, jehož realizace je ověřením jejich teoretických studijních poznatků v praxi.

¹⁰ Ke vzniku nakladatelství a jeho snahám srov.: Pižlová, Johanka. Rozhovor s Danem Jedličkou z nakladatelství Perplex aneb Jsou i lepší způsoby ekonomické sebevraždy. *Nekultura.cz*, 15. 7. 2010. Dostupné z: [http://www.nekultura.cz/literatura-rozhovor/rozhovor-s-danem-jedlickou-z-nakladatelstvi-perplex-aneb-jsou-i-lepsi-zpusoby-ekonomicke-sebevrazdy.html; 16. 7. 2023].

Mladí autoři se setkávali při finále celostátní soutěže mladých prozaiků Hlavnice A. C. Nora, založené v 90. letech. Většina zúčastněných autorů byla mimoopavských, avšak neomezování se na region ze soutěže také činilo celorepublikově významnou akci. Soutěž probíhala v Hlavnici, tedy v obci, kde prožil dětství A. C. Nor (vlastním jménem Josef Kaván; 19. 9. 1903 Kylešovice /dnes součást Opavy/ – 29. 7. 1986 Praha)¹¹, a to v letech 1995–2014. Z této soutěže pravidelně vycházely repertoárové sborníky.

V Brance u Opavy se koná Branský literární festival, který každoročně sdružuje jak místní umělecké nadšence, tak i autory národního významu. (V r. 2022 proběhl 7. ročník festivalu.)

Zatímco v rámci Bezručovy Opavy donedávna měla pravidelné místo literárněvědná konference a program jednoho z ročníků Dalších břehů připomněl osobnost Bohumila Hrabala, v Opavě a v jejím okolí žilo a žije v současnosti několik autorů aktivně publikujících a veřejně prezentujících svou literární tvorbu, kteří dokázali přesáhnout rámec lokálního písennictví. Pracovně je po roce 1990 dělíme do zhruba tří generací. Na starší, publikující často původně ineditní texty ve svobodných podmínkách demokratické společnosti, na střední generaci, která vstupuje svými debuty do literatury na konci 90. let minulého století a na prahu nového milénia, nakonec nejmladší, narozenou už v 90. letech, jejíž vstup do literatury připadá na první dekádu nového tisíciletí.

Nicméně je těžké odpovědět na otázku, co tvoří v našem případě generační paradigma. Pojem literární generace je významově málo neurčený. Vesměs se při vymezování pojmu generace uplatňuje několik hledisek, například historické a chronologické, filozofické, pocitové, směřové, klíčovou úlohu tvoří, hraje otázka věku, shodných zkušeností, podobného sociálního postavení, analogického vlivu určitých filozofických a uměleckých proudů.¹² V rámci současné české národní literatury se setkáváme i s pokusy o vymezení nové literární generace prostřednictvím „dialogu“, tedy velmi vhodně z hlediska komunikačně-sémiotického aspektu, ale v regionální literatuře Opavska není generační paradigma završeno například společným názorem na celospolečenské a politické otázky nebo kontaktem s jinými oblastmi literatury i uměleckými disciplínami.¹³

Opavská literární scéna je spíše provázána neformálními sdruženími, například kolem nakladatelství Perplex, autory spojuje spíše pocit určité příslušnosti k Opavě či Opavsku, ale také dochází k určitým štěpením i uvnitř tvůrčích skupin na celkem malé kulturní scéně okresního města. Pro lepší poznání tvorby střední a mladší generace opavských autorů chybí také antologie poezie a prózy toho typu, jakou nedávno připravila ostravská literární skupina Harakiri Czurakami.¹⁴

Kulturní atmosféra Opavy jako historického centra českého Slezska s mnoha kulturními a význam pouhého okresního města přesahujícími kulturními a vzdělávacími institucemi, stejně jako příroda a památky jejího okolí, by mohly vytvářet příznivou platformu a podněty pro rozvoj literární tvorby. Patrné je to ve srovnání s nedalekou Ostravou jako postindustriálním monstrem a sociální skladbou jejích obyvatel. Nezanedbatelnou úlohu při

¹¹ K Opavsku se A. C. Nor vrací rovněž ve vzpomínkách *Život nebyl sen*, 1. a 2. díl. Vladimír Novotný (ed.). Brno: Atlantis, 1994.

¹² Srov. Poslední, Petr. *Měřítka souvislosti*, op. cit., s. 147–148.

¹³ Škrob, Jan. Nejmladší básnická generace v poezii dialogu. *Czech.lit.cz*, 25. 1. 2021. Dostupné z: [https://www.czechlit.cz/cz/feature/nejmladsi-basnicka-generace-v-poezii-dialogu/; 22. 7. 2023]. Jan Škrob neopomenul s Opavou spojovanou básničku Alžbětu Luňáčkovou, jejíž tvorba nemá v úvodu článku vytčené rysy, ale „zároveň je dobrá a má smysl ji číst“ (tamtéž).

¹⁴ Ve sborníku publikuje téměř třicet autorů v rozmezí 21 až 37 let, přičemž polovina z nich se pohybuje v okolí Ostravy; Praha, Brno a Olomouc mají průměrně po pěti zástupcích. Poetiky jednotlivých autorů jsou velmi různorodé. Srov. Touš, Radek. Ostravští Harakiri Czurakami vydávají sborník děl nejmladší literární generace, *Ostravan.cz*, 2. 5. 2019. Dostupné z: [https://www.ostravan.cz/55845/ostravsti-harakiri-czurakami-vydavaji-sbornik-del-nejmladsi-literarni-generace/; 2. 9. 2023].

rozvoji zdejší vzdělanosti zjevně sehrává Slezská univerzita, na jejíchž humanitních oborech se čas od času vyskytnou talentované literární osobnosti,¹⁵ ale po absolutoriu řada z nich odchází za prací mimo tento region nebo se vrací do místa svého bydliště.

Přesto náš průřez literaturou posledních třiatřiceti let začneme autory starší generace, jejichž dílo určitým významným způsobem, ať už z literárních nebo i mimoliterárních důvodů, přesáhlo do vývoje literatury po roce 1989.

1. Křesťansko-humanisticky orientovaná literární tvorba

Komunistické ideologii protikladnou katolickou tradici literární tvorby na Opavsku nejúčinněji reprezentoval Mons. **Josef Veselý** (26. 7. 1929 Zlámanka u Kroměříže – 5. 2. 2010 Ostrava). Absolvoval arcibiskupské gymnázium v Kroměříži. Studium na tomto ústavu a později na teologické fakultě v Olomouci mu umožnilo první setkání s osobnostmi, jejichž dílo mělo rozhodující vliv na jeho pozdější básnickou tvorbu: s Albertem Vyskočilem, Janem Dokulilem (v šedesátých letech 20. století spoluvězněm), Janem Čepem, Jakubem Demlem. Teologická studia přerušilo zrušení fakulty v Olomouci v r. 1950 a nástup do PTP. Po propuštění z vojenské služby pracoval od r. 1963 jako stavební dělník, zaměstnanec vinných sklepů a galerista. Od 30. 1. 1961 do 3. 9. 1965 byl ve věznění. Po propuštění a dočasném uvolnění poměrů dostudoval teologii a po vysvěcení na kněze v r. 1970 působil v pastoraci. Dne 5. 2. 1991 byl jmenován čestným papežským prelátem. Poté se stal děkanem děkanátu Opava. Ve své pastorační činnosti se Mons. Veselý soustřeďoval zejména na rodiny, děti a nemocné. V roce 2005 odešel na odpočinek. Během svého života získal mnoho různých ocenění. V roce 2001 obdržel za svůj dlouholetý duchovní a kulturní přínos Opavě Cenu Petra Bezruče. V roce 2005 mu pak Česká biskupská konference udělila cenu za duchovní literární činnost. Dne 28. 10. 2009 byl Josefu Veselému propůjčen Řád T. G. Masaryka III. třídy. Jelikož ze zdravotních důvodů nemohl vyznamenání převzít v Praze, předal mu je prezident Václav Klaus na ostravské radnici 1. 2. 2010.

Josef Veselý začal publikovat svou poezii formou drobných soukromých tisků, jako byly *Po cestách proroků* (Ostrava, 1992), *Boží přátelé* (Svitavy, 1993), *Světlo kříže* (Opava, 1997), novoročenek, několikastránkových bibliofilů a příležitostných tisků. Z básnických nekrologů vydal soubor *In memoriam* (Olomouc, 1993), z novoročenek a vánočních pozdravů 1993 sbírku *P. F.* V r. 1992 vyšly básnické sbírky *Kamínky do mozaiky* (Praha, Řád) a *Znamení* (Brno, ed. Salvator). Igor Fic vybral a uspořádal obsáhlý výbor *Civilizace lásky* (Kroměříž, 1996) z básní Josefa Veselého vzniklých v letech 1957–1993 a doprovodil jej stručnou studií o básnickově díle. Dalším obsáhlým výběrem z poezie Mons. Veselého je *Ve znamení slunce* (Kostelní Vydří, 1999), jenž zahrnuje kromě básní také nekrology přátel a osobitá básnická pozdravení. Tento průřez celoživotní autorovou tvorbou ukazuje, jak tvorba Mons. Veselého osobitě rozvíjí nejlepší tradice české spirituální poezie.¹⁶ Dílo Josefa Veselého ovlivnil mariánský kult v poezii i vztah k rodné krajině. Oba tyto vlivy se vzájemně prostupují. V základech tohoto díla je křesťanská víra a naděje, z nichž tryská františkánsky čistá a nepřemožitelná radost zářící ze všedních věcí, z přátelství, lásky a jiných darů Božích, nezhasínající však ani nad hroby přátel, ani na nemocničním lůžku nebo za zdmi komunistického žaláře.

¹⁵ Mezi absolventy opavské bohemistiky patří například Jiří J. K. Nebeský, jemuž renomované brněnské nakladatelství Host vydalo v r. 2000 sbírku básní *Džus. Fáze hypostáze*, která byla dobře přijata literární kritikou.

¹⁶ Všechna díla Josefa Veselého zde neuvádíme, odkazujeme se na českou národní bibliografii.